

γκέμι

γκέμι, το, ουσ. [<τουρκ. gem (= χαλινός)], το γκέμι·

- **βάζω γκέμι** ή **βάζω γκέμια**, παντρεύομαι: «δεν πήρε ακόμα την απόφαση να βάλει γκέμια». Παρομοίωση των δεσμών του γάμου με το χαλινό·

- **βαστώ το γκέμι** ή **βαστώ τα γκέμια**, βλ. φρ. **κρατώ το γκέμι**·

- **είμαι στο γκέμι** ή **είμαι στα γκέμια**, είμαι παντρεμένος: «εμένα που με βλέπεις, είμαι δέκα χρόνια στο γκέμι»· βλ. και φρ. **κρατώ το γκέμι**·

- **κρατώ το γκέμι** ή **κρατώ τα γκέμια**, **α.** οδηγώ, καθοδηγώ, κυβερνώ μια ομάδα ανθρώπων ή μια οργάνωση: «αν δεν κρατούσε τα γκέμια της κυβέρνησης ο τάδε, σήμερα θα είχε διαλυθεί». Από την εικόνα του καβαλάρη που με τα γκέμια στο χέρι καθοδηγεί το άλογό του σε σωστή και σίγουρη πορεία. **β.** διευθύνω, ρυθμίζω και ελέγχω την ομαλή λειτουργία μιας επιχείρησης: «απ' την μέρα που κράτησε τα γκέμια της επιχείρησης ο τάδε, αυτή παρουσίασε κέρδη»·

- **μπαίνω στο γκέμι**, υποχρεώνομαι να αφήσω την ασύδοτη ζωή που έκανα και να μπω σε μια σειρά και τάξη: «αν δεν έμπαινε στο γκέμι, δεν υπήρχε περίπτωση να προκόψει»· βλ. και φρ. **βάζω γκέμι**·

- **τον βάζω στο γκέμι**, τον υποχρεώνω, τον εξαναγκάζω να αφήσει την ασύδοτη ζωή που έκανε και να μπει σε μια σειρά και τάξη: «είσαι ο μόνος που μπορείς να τον βάλεις στο γκέμι». Από την εικόνα του αλόγου που, μόλις του βάλει κάποιος τα γκέμια, παύει να κινείται ελεύθερα·

- **του βάζω το γκέμι** ή **του βάζω τα γκέμια**, τον συγκρατώ, τον δαμάζω, τον υποτάσσω: «επιτέλους, πρέπει να βρεθεί κάποιος να του βάλει τα γκέμια». Από την εικόνα του καβαλάρη που, μόλις βάλει τα γκέμια στο άλογό του, το ελέγχει απόλυτα·

- **του κρατώ τα γκέμια**, τον συγκρατώ, τον χαλινάγω: «αν δεν του κρατούσε τα γκέμια ο φίλος του, θα έκανε μεγάλη φασαρία». Από την εικόνα του καβαλάρη που με τα γκέμια στο χέρι ελέγχει απόλυτα το άλογό του·

- **του σφίγγω τα γκέμια**, του περιορίζω την ελευθερία του, την ελευθερία κινήσεών του: «ο γιος σου κάνει παρέα με κάτι αλήτες, γι' αυτό πρέπει να του σφίξεις τα γκέμια»·

- **του τραβώ το γκέμι** ή **τον τραβώ τα γκέμια**, του αφαιρώ το θάρρος, την οικειότητα, τον βάζω στη θέση του: «μόλις του τράβηξε τα γκέμια, έκατσε σαν φραγκοπαναγιά». Από την εικόνα του καβαλάρη που, μόλις τραβήξει τα γκέμια του αλόγου του, το επαναφέρει στον κανονικό βηματισμό του.